3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جۇنىندەگى ئالتىنچى ئىماجلىسنىڭ رۇھىن ۋىرەنەيلى، دايەكتىلەندىرەيلى جاڭا داۋىردەكى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇلۇشىغا قۇلشىنايلى

100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جاڭا ساپارغا اتلانايلى

توڭكەرىسكە دەم بەرگەن جانە ۇندەگەن «شىنجياڭ گازەتى»

قىزىل تۇ

قىزىل يىلدىزدار ⑫

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىلىشسى سۇي يۇنيان

ۇرىمجىدەگى حۇڭسانىنىڭ ەتەگىندە، شىداچىياۋدىڭ بويىندا ساڭ داۋالدى، قىزىل توبەلى، سۇرعىلت جاقتاۋلى، جاسىل تەرەزەلى ەكى قاباتتى عيمارات جىم ـ جىرت تۇر. 1952 ـ جىلى سالىنعان بۇل كونە قۇرىلىس بۇگىنگى شىنجياڭ گازەتى گازەت تاريحى سارايى، مۇندا «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» قىزىل گەندى جانە داڭقتى جالعاسترۇى ەستەلىككە الىنعان.

ۇلتتى قۇرىپ ـ جويىلۇدان قۇتقارۇ جولىندا جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرۇ ۇرىس ۇرتى زامانىنداعى قىزىل تاڭبالار شىنجياڭنىڭ بەيىت جولىمەن ازات بولۇ جاڭا ساپارىمەن تولىسا ئتۇستى. رەسپۇبليكامەن بوران ـ شاشىندى بىرگە وتكەرىپ، پارتيا مەن حالىقتا تەلەكتەس بولدى... گازەت تاريحى سارايىنا كىرگەندە، بەينە ۋاقىت جۇردەگىنە وتىرعاندداي بولىپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس مەزگىلىندەگى «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» بويىاۋى قانىق شۇعىلالى بەلەسىنە بىرگە قايتىپ باردىق.

جۇڭگو كومۇنيستەرىنىڭ شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنە كەلۋى

4 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن شىنجياڭ شىنحۋا باسپا زاۋودى پارتيا مۇشەلەرىن ۇيىمداستىرىپ شىنجياڭ گازەتى گازەت تاريحى سارايىنا كەلىپ، پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسىن ورىستەتتى. "بيىلدان بەرى ەكسكۇرسيالاۋ ۇجىمدارى ءار كۇنى دەرلىك كەلدى، كەيدە ءبىر كۇندە نەشە رەت قابىلدايمىز"، ـ دەدى شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسى ماتەريال ورتالىعىنىڭ قىزمەتكەرى، گازەت تاريحى سارايىنىڭ تۇسىندىرمەشىسى حوڭ لي.

"جۇڭگو كومۇنيستەرىنىڭ «شىنجياڭ گازەتىن» شعارۋ تاريحىن 1938 ـ جىلدان باستاۋعا بولادى. جۇڭگو كومۇنيستەرى جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس كەزىندەگى وتاندى جويىلۇدان قۇتقارىپ قالۋ بارىسىندا «شىنجياڭ گازەتىندە» قىزىل گەن ۇرىدىعىن ءسىڭىردى ءارى كۇنى بۇگىنگە دەيىن ۇرپاقتار بويى جالعاستىرىپ كەلدى". ەكسكۇرسيالاۋ قيمىلىندا حوڭ لي دىڭ تۇسىندىرمە ءسوزى قوڭىراۋلاپ قۇلاق قۇرىشىن قاندىردى.

"قىزىل گەن تامىرلاستىعى" كورمە اۋماعىندا شىنجياڭ شىنحۋا باسپا زاۋودىنىڭ جۇمىس باسقارۋشىسى جاڭ شىنلاي تىڭداي ءجۇرىپ قول تەلەفونىمەن سۇرەتكە ءتۇسىردى. "«شىنجياڭ گازەتىندە» جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستان باستاپ وسىنشاما مول نۇر ـ شۇعىلالى قىزىل نزگى ىستەر بار ەكەن، مەن تاريحي ماتەريالداردى الىپ قايتىپ قۇنىتتاي زەرتتەمەكپىن"، ـ دەدى ول.

«شىنجياڭ گازەتىنىڭ» تۇركىنى 1915 ـ جىلى 10 ـ ايدان باستاپ تاراتىلعان «شىنجياڭ گۇڭباۋ» گازەتى. 1935 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» ءبىرىنشى نۇسقاسى باسپادان شىعىپ تاراتىلدى، ول سول كەزدەگى شىنجياڭ شەكارا قورعانىس دۇبان مەكەمەسى مەن شىنجياڭ ولكەلىك ۇكىمەتتىڭ ورگان گازەتى بولدى.

جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس مەزگىلىندە، شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنە جۇڭگو كومۇنيستەرىنەن جىينى 9 ادام كەلىپ قىزمەت ىستەدى. 1938 ـ جىلى ۋاڭ شياۋچۋان (جاناما اتى ۋاڭ شياۋچۋن) دىحۋا (قازىرگى ۇرىمجى) "جاڭا اسكەرلەر لاگەرىنەن" شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باسىنعى مىندەتىنە اۋىستىرىلىپ، لي زۇڭلين (جاناما اتى لي شياۋپيڭ) شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنىڭ رەداكسيا باسىنعى بولىپ تاعايىندالدى. ول كەزدە گازەت مەكەمەسىنىڭ باسىنعى مىندەتىن سوۋەت وداعى كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ مۇشەسى جاۋ شى (جاناما اتى ۋاڭ باۋچيان) ۇستىنە الىپ، گازەتتىڭ ۇگىت قىزمەتىنە، باستىسى، ۋاڭ شياۋچۋن مەن لي شياۋپيڭ جاۋاپتى بولدى.

"گازەتتىڭ رەداكسيالىق بەتالىسىن وزگەرتىپ، گازەتتىڭ مازمۇنىن دايىنداۋدى جاقسارتىپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس ءۇشىن بارىنشا قوعامدىق پىكىر تۇدىرۇ ـــ سول كەزدەگى گازەت مەكەمەسىندە قىزمەت ىستەگەن بارلىق پارتيا مۇشەلەرىنىڭ ءتۇبىرلى مىندەتى بولدى"، ـدەپ جازدى ۋاڭ شياۋچۋان «جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستىڭ باستاپقى مەزگىلىندە شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنە» اتتى ەستەلىگىندە.

1939 ـ جىلى كۇزدە جوۋ ىنلاي سوۋەت وداعىنا اۋرۋ ەمدەتۋگە بارعان جولىندا دىحۋادان وتكەندە، ۋاڭ شياۋچۋانعا "ءسوز جوق، پارتيانىڭ جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرۋ ۇلتتىق بىرلىكساپ لۇشيانىن، باعىتىن، ساياساتىن دايەكتىلەندىرۋ، ءسوز جوق، ءار ۇلت حالقىن ىنتىماقتاستىرىپ، بارلىق العاباسار كۇشتەرمەن ىنتىماقتاسىپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستىڭ اقىرعى جەڭىسىنە دەيىن تاباندى بولىپ، گازەتتىڭ پارتيامىزدىڭ شىنجياڭ وڭىرىندەگى ءبىر اقپارات شەبى ەتۋ كەرەك" دەدى.

ول كەزدە گازەتتىڭ شىنجياڭ حابارلارى بەتىنەن تىس ءارقايسى بەتتەرىن تۇگەلدەي جۇڭگو كومۇنيستەرى باسقاردى. تۇتاس شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنىڭ گازەت ىستەرى مەن مەكەمە ىستەرى نەگىزىنەن تۇگەلدەي جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى مۇشەلەرىنىڭ قولىندا بولدى، سوندىقتان گازەتتىڭ پارتيانىڭ ۇگىت ماقساتى بويىنشا ءبىرشاما جاقسى شعارىپ، «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى ۇلتتىق بىرلىكساپ ۇگىت ءسوز جۇيەسى تۇلعالانا باستادى.

حۋاڭ لي تانىستىرىپ بىلاي دەدى: جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ مۇشەلەرى شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىندە قىزمەت ىستەگەن كەزدە، ۇيىمنىڭ تالابى بويىنشا وزدەرىنىڭ پارتيا مۇشەسىندىك سالاۋاتىن اشىق جاريالامادى، ولار بۇقارانىڭ اراسىنا تامىر تارتىپ، وزدەرىنىڭ ونەگەلى ارەكەتتەرى ارقىلى ءار ۇلت قىزمەتكەر ـ جۇمىسشىلارىن، اسىرەسە، العاباسار جاس زيالىلار مەن تەحنيكالىق تىرەكتىلەردى وزدەرىنىڭ توڭىرەگىنە ىنتىماقتاستىرىپ، «شىنجياڭ گازەتىن» تىزە قوسا جاقسى شعارىپ، "التى ۇلكەن ساياساتتى" جاقسى ۇگىتتەۋگە، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرىپ وتاندى قۇتقارۋدى ۇگىتتەۋگە، شىنجياڭدى گۇلدەندىرۋگە، ارتقى شەپتى بەكەمدەپ، الدىڭعى شەپكە كومەكتەسۋگە بارىنشا قوعامدىق پىكىر قالىپتاستىردى.

جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرىپ، وتاندى قۇتقارۋدى ۇگىتتەۋدىڭ قوعامدىق پىكىر شەبى

جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ مۇشەلەرى شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىنە كەلگەننەن كەيىن، 1 ـ بەتتەگى ەل ءىشى حابارلارى بەتىندەگى ەڭ زور وزگەرىس الدىڭعى شەپتەگى جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس حابارى مازمۇندارىنىڭ مولايۋى بولدى. بۇل مەزگىلدە، «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» 1 ـ بەتىندە ءار كۇنى شوعىرلى ءارى ەرەكشە كورىنەكتى تۇردە جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس مەزگىلىندەگى الدىڭعى شەپتەگى سوعىس حابارلارى باسىلدى. گازەتتە تاعى جۇرت جىگەرىن جانيتىن، جۇرت كوڭىلىن جەلپىندىرەتىن باسماقالار مەن شاعىن شولۇلار، سوندداي ـ اق سول كەزدەگى ەل ىشىندەگى جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستىڭ جاعدايى جوننىندەگى جالپى بەتتىك، ەگجەي ـ تەگجەيلى تالداۋ سياقتى قاتىستى حابارلار جاريالاندى.

"گازەت جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى باسشىلارىنىڭ سوزدەرى مەن ماقالالارىن ىلگەرىندى ـ كەيىندى جاريالاپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستىڭ جاعدايى مەن مىندەتىن بايانداۋدى. مىناۋ 1938 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى 2 ـ بەتتە جاريالانعان ماۋ زىدۇڭ جولداستىڭ «ۇزاققا سوزىلاتىن سوعىس تۇرالى» اتتى شعارماسى، 'جۇڭگو، ءسوز جوق، جەڭىسكە جەتەدى' دەگەن سەنىم بەكەمدەلگەن، شعارمانىڭ تولىق ءماتىنى ءۇرتىس 14 كۇن جاريالانعان، كەيىن جيناقتالىپ جەكە كىتاپشا بولىپ جينى 8000 دانا تيراجبەن باسپادان شىققان"، ـ دەدى حۋاڭ لي گازەت بەتى كورمە تاقتايىنىڭ الدىندا تۇرىپ ءبىر ـ بىردەن تانىستىرىپ.

باعالى تاريحي بەتتەر «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس مەزگىلىندەگى جارقىن ساتتەرىن ەستەلىككە الىپتى.

1941 ـ جىلى 1 ـ ايدا «شىنجياڭ گازەتى» يان ـ ان شىنحۋا اگەنتتىگى تاراتقان وڭتۇستىك انحۋي وقيعاسىنىڭ بارىسى قاتارلى ماقالالاردى جاريالاپ، گومينداڭ كەرتارتپاشىلارىنىڭ تەرىس ازۇلىققا باسقان كەرى توڭكەرىستىك قىلمىسىن اشكەرەلەپ، قالىڭ بۇقارانىڭ ولارعا نارازىلىق ءبىلدىرۋ تولقىنىن قوزعادى. سول جىلى 7 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى «شىنجياڭ گازەتى» جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى قۇرىلعاندىعىنىڭ 20 جىلدىعىن قۇتتىقتاۋعا تۇتاس ءبىر بەت مازمۇندى ارنادى ءارى ماۋ زىدۇڭ مەن جۋ دىنىڭ سۇرەتىن باستى.

جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعسقا كومەكتەسۋ ءۇشىن، «شىنجياڭ گازەتى» كەڭ كولەمدە، ىشكەرىلەي ۇگىتتەۋ، جۇمىلدىرۋ جۇرگىزدى. زور كۇشپەن ۇندەۋدىڭ ارقاسىندا، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستىڭ الدىڭعى شەبىنە التىن، كۇمىس جىلۋ اتاۋ، قىستىق كيىم اتاۋ، ۇلى گازەدەن ساقتانا تىن بەتقالقا اتاۋ، الدىڭعى شەپتەگى قولباسى ـ جاۋىنگەرلەرگە حات جازىپ حال سۇراۋ سياقتى قيمىلدار شىنجياڭدىڭ قوعامدىق قوزعامدىق تۇپتاردىڭ باستاۋىندا قاۋىرت كوتەرىلىپ، مەملەكەتتى قۇرىپ ـ جويىلۇدان قۇتقارۋ بورىشى ءاربىر قاراپايىم بۇقارانىڭ قانىنا ءسىڭدى.

"جىلۋ اتاۋ جوننىندەگى ماقالالاردىڭ سانى ەرەسەن مول بولدى، 1938 ـ جىلدان 1939 ـ جىلعا دەيىنگى ارالىقتا نەگىزىنەن گازەتتىڭ ءار سانىنا تۇگەلدەي باسىلدى. مۇنان سىرت گازەت 'حۇڭبيان' ايدارىن اشىپ، جىلۋ اتاعان قايراتكەرلەردىڭ اتى ـ ءجونىن ارنايى جاريالادى"، ـ دەدى حۋاڭ لي.

حۋاڭ لي تانىستىرىپ بىلاي دەدى: سول كەزدە «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» تارالىمى 20 مىڭ دانا تۇڭىرەگىندە بولعان، ونىڭ ىشىندە 15 مىڭ دانا سىنا شىنجياڭنان جازىلسا، قالعانىنا حالقارا مەن ىشكى وڭىرلەردەن جازىلعان. "ءبىر سان گازەتتى ادامدار تالاسا ـ تارماسا وقىدى، كوپشىلىككە گازەت وقىپ بەرۋ ءبىر ءتۇرلى سالتقا اينالدى"، ـ دەدى ول.

1938 ـ جىلدان 1942 ـ جىلعا دەيىن شىڭ شىساي گومينداڭ كەرتارتپاشىلارىنا اشىق بەت بۇرۋدان بۇرىنعى 4 جىلدان استام ۋاقىتتا «شىنجياڭ گازەتى» ۇلتتاردى ىنتىماقتاسپ سىرتقى قورلىققا بىردەي قارسى تۇرۋعا ۇندەپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى ۇلتتىق بىرلىكساپتى ۇگىتتەۋ جاعىندا ەل ىشىندە الدىڭعى لەكتە ءجۇرىپ، رەالدىقتا شىنجياڭداعى ءار ۇلت حالقىن جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىستىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۋگە باستاۋدا ماڭىزدى ۇلەس قوستى.

وسى مەزگىلدەگى «شىنجياڭ گازەتىندە» باستان ـ اياق توڭكەرىس رايى قاۋلاپ، كۇشتى وتاندى ءسۇيۇ رايى قالىپتاسىپ، ءار ۇلت بۇقاراسى قاتتى ۇناتتى، سول كەزدە وقىرماندار ونى "«شىنحۋا گازەتىنىڭ» باۋىرلاس نۇسقاسى" العاباسار گازەتى دەپ اتادى.

ماركسيزمدى جانە العاباسار مادەنيەتتى تاراتتى

جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس كەزىندەگى «شىنجياڭ گازەتى» كۇردەلى ورتادا تۇرسادا، جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى مۇشەلەرىنىڭ باسقارۋىندا ماركسيزم ـ لەنينيزمدى تاراتۋ تۇرعىسى بەرىك، تۇى ايقىن بولدى. گازەت ماۋ زىدۇڭ، جوۋ ىنلاي قاتارلى جولداستاردىڭ ءسوزى مەن ماقالاسىن كوشىرىپ باسىپ قانا قويماي، شىنجياڭدا قىزمەت ىستەگەن جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ مۇشەلەرى ماۋ زىمين، جاڭ زى ـ ي، جۋ دانحۋا، لين جيلۋ قاتارلى جولداستاردىڭ دا ماقالالارىن جاريالادى. ىشكى وڭىرلەردەن كەلگەن ايگىلى وقىمىستىلار، العاباسار قايراتكەرلەر ماۋدۇن، دۋ جۇڭيۋان، جاۋ دان قاتارلىلار دا گازەتكە ماقالالار جازدى.

سول كەزدە شىنجياڭعا قىزمەت ىستەپ جۇرگەن جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى باسشىلارى دىڭ فا، چىن تانچيۋ گازەتتىڭ ۇگىت قىزمەتىنە توتەنشە ءمان بەردى، كوپتەگەن ماڭىزدى ماقالالار، باسماقالالار، حابارلار تۇگەلدەي سولاردىڭ تەكسىرىپ وقۋىنان نەمەسە وزگەرتۋىنەن ءوتتى.

وقىرماندارعا ماركسيزم ـ لەنينيزمنىڭ نەگىزگى قاعيداسىن ۇگىتتەۋ ءۇشىن، «شىنجياڭ گازەتى» 1939 ـ جىلى 2 ـ ايدان باستاپ، كومۇنيست، گازەت مەكەمەسىنىڭ ەل ءىشى بەتىنىڭ رەداكتورى ۋاڭ مونىڭ (قالام اتى مو شيڭ) «رەالدىقتى تانۋ جانە رەالدىقتى وزگەرتۋ» اتتى كولەمدى فيلوسوفيالىق شعارماسىن ۇزدىكسىز جاريالادى. 5 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى ۋاڭ مونىڭ (قالام اتى مو) "جاڭا فيلوسوفيا ءسوزىن"، «مۇرات جانە رەالدىق» اتتى شعارماسىن جاريالادى. سول كەزدە كوپتەگەن ادامدار وسى ماقالالاردى گازەتتەن قيىپ الىپ، ۇيرەنۋ ماتەريالى رەتىندە ساقتادى.

1942 ـ جىلى 1 ـ ايدا گازەت «ماركس ـ لەنين فيلوسوفياسى دەگەن نە» اتتى فيلوسوفيالىق شعارمانى ۇزدىكسىز باستى. ءىس جۇزىندە، 1940 ـ جىلى 1 ـ ايدان باستاپ، گازەت "وقىرمان حات ساندىعى"، "شاعىن ءبىلىم"، "شاعىن ساۋات"، "شاعىن سوزدىك" سياقتى ايدارلاردى اشىپ، "ماركسيزم ـ لەنينيزم"، "بۇرجۋازيا"، "سوتسيالىزم"، "پرولەتاريات ديكتاتۋراسى"، "دىالەكتيكالىق ماتەريالىزم"، "تاريحي ماتەريالىزم" سياقتى كەيبىر اتاۋلاردىڭ تۇسىندىرمەسىن باستى.

سول كەزدە شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسىندە قىزمەت ىستەگەن جاۋ شىنيا «جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس مەزگىلىندەگى جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى مۇشەسى رەداكتورلارىن ‹شىنجياڭ گازەتى› ەسكە الۋ» اتتى ەسەتەلگىندە بىلاي دەدى: "ول كەزدەگى «شىنجياڭ گازەتى» شىنجياڭ حالقى مەن ىشكى وڭىرلەردەگى قايراتكەرلەردىڭ قىزۋ قارسى الۋىنا بولەندى. جەر ـ جەردەگى مادەنيەتتى جەبەۋ قوعامدارى سايكەسىپ تاراتقاندىقتان، «شىنجياڭ گازەتى» شەت ـ شالعاي وڭىرلەردەگى اۋىل ـ قىستاقتار مەن مال فەرمالارىنا تاراتىلدى. كەيبىر مەكتەپتەر وقۋلىق كەمشىل بولعاندىقتان، گازەتتى وقىتۋ ماتەريالى ورنىندا پايدالاندى".

توڭكەرىستىك رۋحتى جالعاستىرىپ، بوران ـ شاشىندى ساپاردى باسىپ ءوتتى. جاڭا جۇڭگو قۇرىلعاننان كەيىن، 1949 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ باسشىلىعىمەن «شىنجياڭ گازەتى» (حانزۋشا) تۇڭعىش سانىن شىعارىپ، جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى شىنجياڭ بولىمشە بيۋروسىنىڭ ورگان گازەتىنە اينالدى، وسىدان باستاپ، «شىنجياڭ گازەتىنىڭ» اقپارات ىستەرى جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ باسشىلىعىندا جاڭا بەت اشتى. ۇيعۇر تىلىندەگى، قازاق تىلىندەگى، موڭعۇل تىلىندەگى «شىنجياڭ گازەتى» دە ىلگەرىندى ـ كەيىندى شىعارىلىپ، بۇكىل ەلدەگى بىردەن ـ ءبىر 4 ءتۇرلى جازۋمەن شعاتىن گازەتكە اينالدى ءارى كۇنى بۇگىنگە دەيىن جالعاسىپ كەلەدى. 1955 ـ جىلى شىنجياڭ ۇيعۇر اۋتونومياليا رايونى قۇرىلعاننان كەيىن، «شىنجياڭ گازەتى» اۋتونومياليا رايونىنداعى پارتكومنىڭ ورگان گازەتى بولىپ كەلدى.

70 جىلدان استام قىزىل جالعاسۋدا، «شىنجياڭ گازەتى» باستان ـ اياق "گازەتتى ساياساتشىلار شعارۋعا" تاباندى بولىپ، ءداۋىر تولقىنىندا قاسقايىپ تۇرىپ، تاريحي بورىشتى ەرلىكپەن ارقالاپ، پارتيا مەن حالىق ءۇشىن ءۇن قاتىپ، سوتسيالىستىك توڭكەرىس، قۇرىلىس جانە رەفورما ءۇشىن ۇران سالىپ، تيانشان الابىنداعى ءار ۇلت پەرزەنتتەردىڭ تاماشا تاراۋلارىن تاريحتىڭ ەسكەرتكىشىنە ويىپ جازدى.

قازىر شىنجياڭ گازەتى مەكەمەسى اقپارات قۇرالدارىنىڭ تەرەڭدەي توعىسىپ داموۋى ۇردىسىندە شىنجياڭ گازەتى شىلىك اقپارات تاراتۋ توبى بولىپ قۇرىلىپ، گازەت، جۇرنال، ينتەرنەت، كەلەنت، ۇيچات سياقتى 40تان استام تۇعىر ارناسىن بىرىكتىرىپ، جالپى اقپاراتتار قۇرالىندىق تاراتۋ ارناسىن قالىپتاستىرىپ، پارتيانىڭ قىزىل گەننىڭ ۇشقىنىن جالعاستىرىپ، پارتيانىڭ اقپارات ىستەرىندە الدىڭعىلاردىڭ ءىزىن باسىپ، بولاشاققا جول اشۋدا.

1941年12月16日，林基路用笔名在新疆日报发表《论六出祁山的历史价值》

► «شىنجياڭ گازەتى».
□ ماتەريال سۇرەت

مەملەكەتتىك سالىق ىستەرى باس مەكەمەسى ءۇرىمجى قالاسى سايباق رايوندىق سالىق ىستەرى مەكەمەسىندەگى پارتيالى كادرلار شىنجياڭ گازەتىنىڭ گازەت تاريحى سارايىنا كەلىپ پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسىن ورىستەتتى (4 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى تۇسىرىلگەن). □ سۇرەتتى انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى تاڭ يۇڭ تۇسىرگەن